

Препорака бр. 97

Препорака за заштита на здравјето на работниците , 1953 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, на триесет и шестата седница, одржана на 4 јуни 1953 година, и

одлучувајќи за донесување на одредени предлози во однос на заштитата на здравјето на работниците на работните места, што претставува петта точка на дневниот ред на сесијата, и

утврдувајќи дека овие предлози ќе бидат во форма на Препорака,

на дваесет и петти јуни илјада деветстотини педесет и третата година, ја донесе следната Препорака, којашто може да се цитира како Препорака за заштита на здравјето на работниците, 1953 година:

I. ТЕХНИЧКИ МЕРКИ ЗА КОНТРОЛА НА РИЗИЦИТЕ ПО ЗДРАВЈЕТО НА РАБОТНИЦИТЕ

1. Националните закони или прописи треба да предвидуваат методи за спречување, намалување или елиминирање на ризиците по здравјето на работното место, вклучувајќи ги и методите што може да се применуваат, доколку е тоа потребно и соодветно, кај посебните ризици за повреда на здравјето.

2. Работодавачот треба да ги преземе сите соодветни мерки за да се осигури дека општите услови што преовладуваат на работното место обезбедуваат соодветна заштита на здравјето на засегнатите работници, особено:

(а) дека не се акумулира нечистотија и остатоци кои можат да предизвикаат ризик по здравјето;

(б) подната површина и височината на просториите каде што се одвива работата се доволни за да се спречи пренатрупаност со работници или блокирање со машини, материјали или производи;

(в) дека е обезбедено адекватно и соодветно, природно или вештачко осветлување или двете;

(г) дека се одржуваат соодветни атмосферски услови со цел да се избегне недоволно снабдување со и струење на воздухот, загадување на воздухот, штетен провев, ненадејни промени во температурата и, колку што е тоа изводливо, прекумерна влажност, преголема топлина или студ и непријатни мириси;

(д) дека се обезбедени доволно и соодветни санитарни капацитети и капацитети за миеење и има соодветно снабдување со вода за пиење, на соодветни места и со правилно одржување;

(ѓ) во случаите каде што е неопходно работниците да ја пресблечат облеката пред почнување и по завршување на работата, се обезбедуваат гардероби или други соодветни простории за преоблекување и чување на облеката, при што овие простории соодветно се одржуваат;

(е) во случаите кога на работниците им е забрането да конзумираат храна или пијалаци на работните места, се обезбедуваат соодветни простории за прехрана, освен ако не постојат соодветни уредувања за земање на оброците на друго место;

(ж) дека се преземаат мерки за елиминирање или намалување, колку што е тоа можно, на бучавата и вибрациите што претставуваат опасност по здравјето на работниците;

(з) се обезбедува безбедно складирање на опасните супстанции.

3. (1) Во насока на спречување, намалување или елиминирање на ризиците по здравјето на работните места, треба да се преземат сите соодветни и изводливи мерки:

(а) за замена на опасните супстанции, процеси или техники со неопасни или помалку опасни супстанции, процеси или техники;

(б) за спречување на истекувањето на опасните супстанции или за заштита на работниците од штетни зрачења;

(в) за извршување на опасни процеси во одвоени простории или згради, каде што има минимален број на работници;

(г) за извршување на опасни процеси во затворени системи, за да се спречи личен контакт со опасни супстанции, како и испуштање на прашина, чад, гасови, влакна, влага или пареа во воздухот, во количини што може да му наштетат на здравјето;

(д) за отстранување на опасната прашина, чад, гасови, влакна, влага или пареа на изворот или во близина на изворот, со користење на механички испусти, системи за вентилација или други соодветни средства, каде што изложувањето не може да се спречи со примена на еден или повеќе од начините наведени во клаузулите (а) до (г) од овој потстав;

(ѓ) да им се обезбеди на работниците заштитна облека и опрема, како и други средства за лична заштита, коишто се неопходни за нивна заштита од влијанието на штетните агенси, во случаите кога другите мерки за заштита на здравјето од овие агенси се непрактични или не се доволни за да обезбедат соодветна заштита, како и да се обезбеди обука за работниците за нивно користење.

(2) Во случаите кога примената на заштитната облека и опрема, наведени во клаузулата (ѓ) е неопходна заради посебните ризици што произлегуваат од професијата, работодавачот треба да обезбеди, да ја чисти и одржува таквата облека и опрема; во случаите кога заштитната облека или опрема е контаминирана со отровни или опасни супстанции, секогаш кога не се носи на работа или не е на чистење или одржување, работодавачот треба да ја чува во целосно одвоен дел, каде што нема да ја контаминира обичната облека на работникот.

(3) Националните органи треба да промовираат, и каде што тоа е соодветно да спроведат, студија на мерките споменати во потстав (1) од овој став и да охрабрат примена на резултатите од таквата студија. Работодавачот треба да спроведува такви студии на доброволна основа.

4. (1) Работниците треба да бидат информирани за:

(а) потребата за мерките за заштита споменати во ставовите 2 и 3 погоре;

(б) обврската да соработуваат и да не го попречуваат соодветното функционирање на тие мерки; и

(в) обврската соодветно да ги користат уредите и опремата што им се обезбедени за нивна заштита.

(2) Консултациите со работниците, во поглед на мерките што треба да се преземат, треба да се прифатат како важен начин за осигурување соработка.

5. (1) Атмосферата во работните простории во коишто се произведуваат, манипулираат или користат опасни или непријатни супстанции, треба да се тестираат на одредени временски периоди, доволно често, за да се осигури дека нема токсични или иритирачки прашина, чад, гасови, влакна, влага или пареа во количини што може да наштетат на здравјето. Надлежните органи треба повремено да ги објавуваат достапните информации во поглед на максималните

дозволен концентрации на штетни супстанции, како насока за сите засегнати лица.

(2) Органите што работат на заштита на здравјето на работниците на работните места треба да имаат надлежност за утврдување на околностите во кои е неопходно да се тестира атмосферата во работните простории и на начинот на кој тестирањата ќе се спроведуваат. Тестирањата треба да ги врши или надгледува квалификуван персонал, и каде што е тоа соодветно, квалификуван медицински персонал што има искуство со медицина на трудот.

6. Надлежниот орган треба да им ги посочи на засегнатите работодавачи и работници, преку сите соодветни мерки, на пример преку предупредувања на работните места, сите ризици на кои се изложени работниците, како и мерките на претпазливост што треба да се преземат за да се спречат тие ризици.

7. Надлежните органи предвидуваат консултации на национално ниво меѓу инспекторатот за труд или друг орган задолжен за заштита на здравјето на работниците на работните места и засегнатите организации на работодавачи и работници, во насока на спроведување на одредбите од ставовите 2, 3, 4, 5 и 6.

II. МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕДИ

8. (1) Националните закони или прописи треба да содржат посебни одредби за медицинските прегледи на работниците вработени во професии што вклучуваат посебни ризици по нивното здравје.

(2) Вработувањето на работниците на места што вклучуваат посебни ризици по нивното здравје треба да зависи од:

(а) медицинскиот преглед што се спроведува кратко пред или кратко по вработувањето на работникот; или

(б) периодичниот медицински преглед; или

(в) првичниот медицински преглед и периодичниот медицински преглед, како што е наведено во клаузулите (а) и (б) погоре.

(3) Со националните закони или прописи треба да се одреди или овласти соодветен орган за повремено утврдување, по консултации со засегнатите организации на работодавачи и работници:

(а) за кои ризици и во кои околности треба да се спроведуваат медицински прегледи;

(б) за кои ризици треба да има првичен медицински преглед или периодичен медицински преглед или двата;

(в) во поглед на природата и степенот на ризикот и на конкретните околности, најдолгите интервали кога треба да се вршат периодичните медицински прегледи.

9. Медицинските прегледи, за целите на претходниот став, треба да се спроведуваат заради:

(а) колку што е можно порано, поради откривање на можните знаци на одредено професионално заболување или на посебна подложност на тоа заболување;

(б) констатирање дали има медицински причини против вработување или продолжена вработеност на работникот на определено работно место, имајќи предвид конкретно професионално заболување.

10. (1) Во случаите кога нема медицински причини против вработување на работникот на определено работно место, имајќи предвид конкретно професионално заболување, треба да се издаде сертификат, како што е пропишано од надлежниот орган.

(2) Работодавачот треба да го чува таквиот сертификат во досието и да го прикаже на службените лица од инспекторатот за труд или друг орган што работи на заштита на здравјето на работниците на работните места.

(3) Таквиот сертификат треба да му биде достапен на засегнатиот работник.

11. Медицинските прегледи треба да ги извршува квалификуван доктор што има познавања од медицина на трудот, колку што е тоа можно.

12. Треба да се донесат мерки за да се осигури почитување на медицинската тајност во поглед на сите медицински прегледи, како и за евиденцијата и пополнувањето на поврзаните документи.

13. (1) Медицинските прегледи што се извршуваат во согласност со оваа Препорака не треба да вклучуваат какви било трошоци за засегнатиот работник.

(2) Не треба да има одбитоци од плата за времето што се поминува на тие прегледи во случаите кога материјата се уредува со националните закони или прописи; во случаите кога материјата се регулира со колективни договори, прашањето треба да се одреди со соодветниот договор.

III. ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

14. (1) Со националните закони или прописи треба да се предвиди известување за случаите на и случаите на сомнеж за професионално заболување.

(2) Таквите известувања треба да се достават за:

- (а) покренување на превентивни и заштитни мерки и обезбедување нивна ефективна примена;
- (б) истрага на работните услови и другите околности што предизвикуваат или за кои има сомнеж за предизвикување на професионални заболувања;
- (в) собирање статистички податоци за професионални заболувања; и
- (г) овозможување покревање или развој на мерки што имаат за цел жртвите на професионални заболувања да добијат оштета што е предвидена за таквите заболувања.

(3) Известувањето се доставува до инспекторатот за труд или друг орган што работи на заштита на здравјето на работниците на работните места.

15. Со националните закони или прописи треба:

- (а) да се одредат лица што ќе бидат одговорни за известување за случаите на и случаите на сомнеж за професионално заболување; и
- (б) да се пропише начинот на кој треба да се достави известување за случаите на професионално заболување, како и за деталите што треба да ги вклучува известувањето, особено:

(i) во кои случаи се бара итно известување и во кои случаи доволно е известување на одредени

интервали;

(ii) во однос на случаите во кои се бара итно известување, временскиот рок во кој се бара доставување на известувањето по откривањето на случај на или сомнеж за случај на професионално заболување;

(iii) во случаите кога е доволно известување на одредени интервали, интервалите во кои треба да се достави известувањето.

16. Известувањето до инспекторатот за труд или друг орган што работи на заштита на здравјето на работниците на работните места содржи информации што може да бидат релевантни и неопходни за ефективно извршување на должностите на органот ги вклучува следните детали, особено:

- (a) возраст и пол на засегнатото лице;
- (b) професијата и дејноста или индустријата во која лицето последно било вработено;
- (v) името и адресата на работното место или последното работно место на засегнатото лице;
- (г) природата на заболувањето или труењето;
- (д) опасните агенси и процеси на коишто им се припишува заболувањето или труењето;
- (f) името и адресата на претпријатието во кое работникот претпоставува дека бил изложен на ризик на кој му се припишува заболувањето или труењето; и
- (e) колку што е познато или може да се констатира од лицето што го доставува известувањето, датумот на почетокот, и каде што е тоа соодветно, прекилот на изложување на ризикот за секоја професија, дејност или индустрија во која засегнатиот работник е или бил изложен на ризик.

17. Надлежните органи треба, по консултации со засегнатите организации на работници и на работодавачи, да изготват список со заболувања за коишто ќе се доставува известување или класи на случаи, заедно со симптомите, и повремено да врши измена и дополнување на списокот или симптомите, доколку тоа го налагаат околностите или се јави потреба.

IV. ПРВА ПОМОШ

18. (1) На работните места треба да се обезбедат капацитети за прва помош и итно третирање во случај на несреќа, професионално заболување, труење или болест.

(2) Со националните закони или прописи треба да се одреди начинот на кој се применуваат горенаведените потставови.

V. ОПШТА ОДРЕДБА

19. Во случаите кога поимот **национален** се користи во оваа Препорака за упатување на закони, прописи или органи, во случаите на сојузна држава, се подразбира упатување, како што е соодветно на сојузни, државни, провинциски, кантонски или други надлежни владини единици.